

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Κείμενο

[Η αξιολόγηση του μαθητή]

Η αξιολόγηση των μαθητών στο σχολείο είναι μια διαδικασία στενά **συνυφασμένη** με τη διδακτική πράξη και κατ' επέκταση με τη συνολική κοινωνική λειτουργία του σχολείου. Συνήθως αναφέρεται στη διαδικασία, κατά την οποία ο διδάσκων συγκεντρώνει πληροφορίες από διαφορετικές πηγές, προκειμένου να διατυπώσει κρίσεις για έναν μαθητή ή για μια ομάδα μαθητών. Η αξιολόγηση των μαθητών ως αναπόσπαστο μέρος της μαθησιακής διαδικασίας, για να είναι επιτυχημένη, πρέπει να σχεδιάζεται για την υλοποίηση συγκεκριμένων σκοπών, να ακολουθεί συγκεκριμένη μεθοδολογική διαδικασία της οποίας τα κριτήρια θα χρησιμοποιηθούν, για **να αποτυπώσουν** την αποτελεσματικότητα της διαδικασίας. Επομένως, **αποτελεί** μια συνεχή διαδικασία, διάχυτη κατά τη διάρκεια της καθημερινής διδακτικής εργασίας, ενταγμένη στη ροή του εκπαιδευτικού έργου και **πολύμορφη** ως προς τους τρόπους και τις τεχνικές.

Ωστόσο, για την αξιολόγηση των μαθητών εκφράζονται αντικρουόμενες απόψεις. Έτσι, οι επικριτές της αξιολόγησης, για να τεκμηριώσουν την άποψή τους, επικαλούνται λόγους που αφορούν στις ανεπιθύμητες παρενέργειες των παραδοσιακών μορφών βαθμολόγησης. **Υποστηρίζουν** πως διαταράσσεται η παιδαγωγική σχέση ανάμεσα στον μαθητή και στον δάσκαλο απ' τη στιγμή που ο τελευταίος αναλαμβάνει τον ρόλο του βαθμολογητή. Μάλιστα, δίνουν έμφαση στο γεγονός ότι ο δάσκαλος δεν είναι εκπαιδευμένος βαθμολογητής και συνεπώς η βαθμολογία του είναι παιδαγωγικά ερασιτεχνική. Σύμφωνα με άλλη άποψη η έλλειψη εμπιστοσύνης της κοινωνίας στο εκπαιδευτικό σύστημα ή η κρίση της νομιμοποίησης της εκπαίδευσης επιβάλλουν την αξιολόγηση, ενώ η ανατροφοδότηση και η παρώθηση που παρέχει η αξιολόγηση των μαθητών λειτουργούν ως μορφές άσκησης κοινωνικού ελέγχου.

Εκτός από τα παραπάνω, αναφέρεται ότι η απόσταση ανάμεσα στην ποσοτική βαθμολόγηση και στην πραγματική αξία του μαθητή είναι μεγάλη. Επίσης, διατυπώνεται η άποψη ότι με τις εξετάσεις το κοινωνικό σύνολο ασκεί καταπίεση στο άτομο και ότι υπάρχει ασυμφωνία μεταξύ της αγωγής και της αξιολόγησης. Ακόμη, άλλοι επιστήμονες διατυπώνουν την άποψη ότι οι εξετάσεις επηρεάζουν αρνητικά την ψυχοσωματική εξέλιξη των παιδιών και ότι οι ψυχοσωματικές παράμετροι που ισχύουν για το κάθε άτομο στην κάθε φάση της εξέλιξής του επηρεάζουν με άμεσο τρόπο την επίδοσή του. Τέλος, επισημαίνεται ότι ο τρόπος με τον οποίο αποδίδονται οι βαθμοί μας

ενημερώνουν ελάχιστα για την ποιότητα και την ποσότητα της σχολικής μάθησης ενός μαθητή και σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει να χρησιμοποιηθούν συγκριτικά.

Επιπλέον, πιστεύεται πως η αξιολόγηση έχει μετατραπεί σκόπιμα στα χέρια της άρχουσας κοινωνικής τάξης σε μέσο διατήρησης των κοινωνικών ανισοτήτων, σε μέσο διαιώνισης της διαφοράς των τάξεων και των ταξικών διακρίσεων. Επίσης, επειδή τα σχολικά διαγωνίσματα ενισχύουν την κοινωνική διάκριση σε βάρος των πιο αδύνατων κοινωνικών ομάδων, η σχολική αξιολόγηση καταλήγει σε ταξινόμηση των μαθητών, η οποία πολλές φορές δεν ανατρέπεται εφ' όρου ζωής. Οι εξετάσεις και τα κάθε είδους διαγωνίσματα, εκτός από τα ψυχικά τραύματα που προκαλούν στους μαθητές, συντελούν και στην αναπαραγωγή των αρνητικών απόψεων που έχουν τα παιδιά για το αδέκαστο των μεγαλύτερων. Παράλληλα, οι επιστήμονες ζητούν ένα άλλο πιο ανθρώπινο αξιολογικό σύστημα, λιγότερο ζημιογόνο για την παιδική ψυχή που να συμφωνεί περισσότερο με τον σκοπό της αγωγής.

Υπάρχουν, όμως, και οι υπέρμαχοι της αξιολόγησης που πιστεύουν πως η αξιολόγηση των μαθητών είναι αναγκαία. Θεωρούν μάλιστα πως, για να είναι αποτελεσματική, χρειάζεται να είναι τακτική και οι επιδόσεις στα διάφορα μαθήματα και στα κριτήρια εργασίας να γνωστοποιούνται εγκαίρως και γραπτώς στους αξιολογούμενους μαθητές. Ακόμη, υποστηρίζουν πως η σχολική αξιολόγηση προσφέρει στον μαθητή πληροφορίες για τον εαυτό του και έτσι αυτός αποκτά αυτογνωσία και αυτοαντίληψη. Με την αξιολόγηση επιβραβεύονται και αμείβονται εκείνοι που κατέβαλαν μεγάλη προσπάθεια και αυτό αποτελεί μια ηθική ικανοποίηση, αλλά και ένα αίσθημα δικαιοσύνης. Εξάλλου, λειτουργεί παρωθητικά κυρίως για τους μαθητές, οι οποίοι θεωρούν τις αξιολογήσεις σημαντικές και καθοριστικές, για να πετύχουν τους επιθυμητούς στόχους.

Τέλος, η σχολική αξιολόγηση αφενός ανατροφοδοτεί τον εκπαιδευτικό για την αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας του και αφετέρου τροφοδοτεί με δεδομένα την εκπαιδευτική έρευνα και εξασφαλίζει «ανατροφοδότηση» και στο εκπαιδευτικό σύστημα. Με τον τρόπο αυτό η σχολική αξιολόγηση είναι μία από τις διαδικασίες που βοηθούν στη λήψη αποφάσεων. Συμβάλλει στο να γνωρίζουν γονείς και μαθητές εκ των προτέρων τις πιθανότητες αξιοποίησης των δυνατοτήτων των παιδιών και επομένως να προσανατολίζονται σωστά ως προς το μελλοντικό επάγγελμά τους.

Π. Μανωλάκος (2010). Η αξιολόγηση του μαθητή. Εφαρμοσμένη Παιδαγωγική. *Περιοδική Ηλεκτρονική Έκδοση του Ελληνικού Ινστιτούτου Εφαρμοσμένης Παιδαγωγικής και Εκπαίδευσης (ΕΛΛ.Ι.Ε.Π.ΕΚ.)*, 1, 1-8 (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A. (Μονάδες 20)

A. Να αποδώσετε περιληπτικά το κείμενο (80-100 λέξεις).

(μονάδες 20)

B. (Μονάδες 15)

B1. Σύμφωνα με τον συγγραφέα, με ποια επιχειρήματα τεκμηριώνουν την άποψή τους οι επικριτές της αξιολόγησης των μαθητών; (60 – 80 λέξεις)

(μονάδες 10)

B2α. Να επισημάνετε τα δομικά μέρη της πρώτης παραγράφου (Η αξιολόγηση... τεχνικές) του κειμένου.

(μονάδες 3)

B2β. Να γράψετε έναν πλαγιότιτλο για την παράγραφο αυτή.

(μονάδες 2)

Γ. (Μονάδες 15)

Γ1. Να γράψετε ένα συνώνυμο για καθεμία από τις λέξεις του κειμένου με **έντονη γραφή**, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία που έχει στο κείμενο: **συνυφασμένη, να αποτυπώσουν, αποτελεί, πολύμορφη, υποστηρίζουν.**

(μονάδες 10)

Γ2.α. Να επισημάνετε στο κείμενο δύο παραδείγματα μεταφορικής/συνυποδηλωτικής χρήσης της γλώσσας.

(μονάδες 2)

Γ2.β. Να αιτιολογήσετε τη χρήση τους.

(μονάδες 3)